

Akava

Elinkeinoelämän
keskusliitto

Kunta- ja
hyvinvointialuetyöntajat

8.5.2026

Uudistuvan Euroopan eväät kasvuun ja työllisyyteen globaalin murroksen keskellä

Eurooppa on Suomelle nyt tärkeämpi kuin koskaan. Turvallisuusympäristömme on murroksessa, kansainvälinen sääntöperustainen järjestelmä on joutunut puolustuskanalle ja geopolitiikan peliliikkeet heijastuvat suoraan myös Suomen talouteen ja kasvunäkymiin. Vain vahva, eheä ja toimintakykyinen EU voi vastata itse omasta turvallisuudestaan, edistää demokratiaa ja ihmisoikeuksia, tehdä kunnianhimoista ilmasto- ja luontopolitiikkaa sekä vahvistaa kilpailukykyään ja kansalaisten hyvinvointia. Tarvitaan siis merkittäviä integraatioiloikkia taloudellisesti, teknologisesti, puolustuksellisesti ja demokratia-arvoiltaan vahvan EU:n luomiseksi.

Yhteiset viestimme:

- Euroopan kasvun kulmakiviä ovat vastuullinen talouspolitiikka, innovaatioihin, korkeaan teknologiaan ja työmarkkinoiden tarpeeseen vastaavaan osaamiseen perustuva edelläkävijyys ja tuottavuuden kasvu sekä hyvä työelämä. Euroopan on uskottava itseensä ja tehtävä rohkeita ratkaisuja omista lähtökohdistaan. Suomi on saatava takaisin menestyjäksi ja ulos EU:n tuplatarkkailuluokalta.
- EU:n sisämarkkinoiden toiminnan helpottaminen on kasvun ja työllisyyden näkökulmasta keskeistä. Tässä on edetty hyvin hitaasti, ja myös uusia esteitä luodaan matkan varrella. On tärkeää, että sisämarkkinoiden potentiaali saadaan käyttöön esimerkiksi rahoitusmarkkinoiden ja kiertotalouden osalta. Palveluiden, työvoiman ja opiskelijoiden liikkuvuutta on tärkeä sujuvoittaa niin, että samalla panostetaan epäkohtien ja väärinkäytösten kitkemiseen sekä kansallisesti että EU-tasolla.
- Kilpailukykyyn ohella myös kriisinkestävyys ja taloudellinen turvallisuus edellyttävät EU:lta kykyä tuottaa nykyistä suurempi osa strategisista teknologioista ja tuotteista. Eurooppa

tarvitsee lisää investointeja, ja tässä tulevaan rahoituskehikseen sisältyvä, kooltaan merkittävä Euroopan kilpailukykyrahasto ja siihen osaltaan kytkeytyvä tutkimusohjelma Horisontti ovat tärkeässä roolissa. Suomella on erinomaiset mahdollisuudet hyötyä rahastosta, mutta se edellyttää, että rahoitus myönnetään kilpailullisesti ja parhaaseen osaamiseen perustuen. Tarvitsemme kunnianhimoista kilpailukykyrahastoa EU:n tasolla, myös, jotta kansallinen jäsenmaiden välinen kilpailu valtiontuilla voidaan välttää ja peruuttaa valtiontukijoustoista.

- Vihreän siirtymän tavoitteista kiinni pitäminen on sekä Euroopan että Suomen etu. Ilmastojohtajuuden rinnalla Euroopan on panostettava energiaomavaraisuuteen. Tämä on tähdellistä kilpailukyvyyn varmistamiseksi, mutta myös turvallisuuspoliittisesti. Toimintaympäristön ennakoitavuus ja kannustavuus ovat tärkeitä vihreälle kasvulle. Suomella on suhteellinen etu edullisen, puhtaan energian tuottajana ja teknologisten ratkaisujen tarjoajana, ja tämä tulee voida hyödyntää täysimääräisesti. Siksi myös kunnianhimoisesta ilmastopolitiikasta, mukaan lukien päästökauppajärjestelmästä, kiinni pitäminen on erittäin tärkeää. Myös kiertotaloutta on edistettävä muun muassa vauhdittamalla sen osalta sisämarkkinoita ja biodiversiteettiä turvattava esimerkiksi luonnonarvomarkkinoiden kehittymistä edistämällä. Muutoksessa on pidettävä ihmiset mukana ja edistettävä hyvien työpaikkojen syntymistä.
- Eurooppa ei saa käpertyä kuoreensa, vaan sen on panostettava globaalin roolinsa vahvistamiseen, kansainvälisen luottamuksen rakentamiseen ja monipuolisempiin kumppanuuksiin. Uudet kauppasopimukset on vietävä maaliin mm. Mercosur-maiden, Intian, Australian ja Indonesian kanssa, ja suhteita kehitettävä laajapohjaisesti Kanadan ja Iso-Britannian kanssa. Pidemmän aikavälin tavoitteena tulee edelleen pyrkiä kehittämään kumppanuutta myös Yhdysvaltojen kanssa. Monenkeskisen yhteistyön vahvistamiseksi EU:n on tuettava mm. YK-järjestelmää, ml. ILO, ja WTO:ta sekä niiden uudistamista. Kaiken pohjana tulee olla avoin ja sääntöpohjainen yhteistyö sekä ihmisoikeuksien ja kestävä kehityksen edistäminen.
- Muuttunut maailmantilanne korostaa EU:n laajentumisen merkitystä Euroopan vakaudelle, mutta mahdollisuudet sisämarkkinoiden, euroalueen laajentumisen ja kasvun kannalta ovat myös merkittävät. Olennaista on, että EU:lla on kyky laajentua, ja edistää näin omia tavoitteitaan. Euroopalla on erityinen vastuu Ukrainasta, ja Suomen tulee ottaa vahva rooli Ukrainan jälleenrakentamisessa ja vakauden edistämisessä. Menestyvä Ukraina EU:n jäsenenä on paras vastaus Venäjälle. Toivotamme myös Islannin ja Norjan EU:n jäseniksi ja vahvistamaan näin myös pohjoismaista yhteistyötä.
- Oikeusvaltiokehityksen, EU:n perusarvojen ja unionin lainsäädännön noudattamisen on oltava laajentumisen lähtökohtana, ja unionin jäsenyyden etujen on toteuduttava kunkin maan omien saavutusten pohjalta. Siirtymäajoilla voidaan aikatauluttaa vaikutusten toteutumista myös EU:n budjetin näkökulmasta. Mahdollisten ongelmien torjumiseen on varauduttava ennalta. EU:n monivuotisen rahoituskehiksen puitteissa oikeusvaltioehdollisuutta on sovellettava

kaikkiin määrärahoihin. Oikeusvaltiota rikkovalta jäsenvaltiolta tulisi nykyistä herkemmin voida evätä äänestysoikeus ministerineuvostossa sekä viime kädessä erottaa unionista.

- EU:n vahvistuminen edellyttää myös sen uudistumista. Muuttuvassa toimintaympäristössä on pystyttävä rohkeisiin ratkaisuihin EU:n toimintakyvyn turvaamiseksi. Määräenemmistö päätösten käyttöä on laajennettava esimerkiksi ulko- ja turvallisuuspolitiikassa ja tiiviimpää yhteistyötä vietävä tarpeen vaatiessa eteenpäin alkuvaiheessa myös pienemmän maajoukon turvin.
- Vahva Eurooppa on Suomen etu. EU-vaikuttamisen on oltava myös Suomen seuraavan hallituksen prioriteetti. Kaikkien hallitusohjelman tavoitteiden osalta tulisi arvioida myös sitä, millä tavoin niitä parhaiten edistetään EU-tason toimin ml. rahoitusmahdollisuudet. Tehokkaan vaikuttamisen keskiössä ovat ratkaisujen ennakoiva tarjoaminen, kumppanuuksien rakentaminen, sidosryhmien osaamisen ja kontaktien hyödyntäminen, panostaminen EU-rahoituksen tehokkaampaan hyödyntämiseen politiikatavoitteiden tukena ja tuki suomalaisten rekrytoinnille EU-toimielimiin. EU-vaikuttamiseen liittyvää keskustelua on tärkeää käydä avoimesti ja laajapohjaisesti, ei vain valtionhallinnon sisällä vaan myös sidosryhmiä ennakoivasti osallistaen.